KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 6. maj 1998

om Tysklands planer om udvidelse af den regionalstøtte, der ydes som led i forbundsstatens og delstaternes 25. fælles rammeplan (»Gemeinschaftsaufgabe«) for forbedring af de regionale erhvervsstrukturer til at omfatte større virksomheders udgifter i forbindelse med erhvervelse af immaterielle aktiver

(meddelt under nummer K(1998) 1942)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(98/667/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter overensstemmelse med EF-traktatens artikel 93, stk. 2, at have givet de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved skrivelse af 25. marts 1996 anmeldte de tyske myndigheder i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 92, stk. 3, den 25. fælles rammeplan for forbedring af de regionale erhvervsstrukturer (»Gemeinschaftsaufgabe« — 25. rammeplan). Ved skrivelse af 12. august 1996 underrettede Kommissionen Tyskland om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til denne 25. rammeplan, der bl.a. indebærer, at regionalstøtten udvides til at omfatte større virksomheders udgifter i forbindelse med erhvervelse af immaterielle aktiver.

Ovennævnte procedure vedrører følgende bestemmelser:

Den fælles rammeplan for forbedring af de regionale erhvervsstrukturer, der finansieres af forbundsstaten og delstaterne i fællesskab, er den vigtigste tyske støtteordning med regionalt sigte. I henhold til planen ydes der tilskud og garantier til investerings- og infrastrukturprojekter i de områder, der er berettiget til regionalstøtte i medfør af EF-traktatens artikel 93, stk. 3, litra a) og c). På grundlag af de rammeplaner, der vedtages hvert år, fastlægges budgettet for den pågældende støtteperiode, og støttebetingelserne ændres eventuelt.

Som støtteberettigede udgifter i den tidligere 24. rammeplan, der er godkendt af Kommissionen (N 531/95)[1], betragtes ikke kun erhvervelsesudgifter, produktionsudgifter og leasingudgifter i forbindelse med materielle investeringer, men også udgifter i forbindelse med erhvervelse af immaterielle aktiver, der kan bogføres som aktiver, eksempelvis patenter, licenser samt investerings- og anvendelseskoncepter, hvis disse immaterielle aktiver

— erhverves hos tredjemand eller hos en virksomhed, der ikke er økonomisk, retligt eller personligt forbundet med støttemodtageren

— forbliver mindst tre år ved støttemodtagerens driftssted efter investeringsprojektets afslutning, medmindre de erstattes af aktiver til samme værdi eller højere værdi; i denne periode må de støttede aktiver ikke udlejes eller bortforpagtes, medmindre det sker som led i en af skattemyndighederne godkendt deling af virksomheden eller medindehaverskab (Mitunternehmerschaft) i henhold til § 15 i den tyske lov om indkomstskat (Einkommensteuergesetz) inden for støttemodtagerens driftssted og/eller en hermed forbunden virksomheds driftssted, og

— ikke overstiger 25 % af de samlede investeringsudgifter.

I den 25. rammeplan har Tyskland planer om at ophæve den tredje af ovennævnte betingelser, dvs. betingelsen om, at der ikke kan ydes støtte til immaterielle investeringer, hvis disse overstiger 25 % af de samlede investeringsudgifter.

I sin beslutning om at indlede proceduren giver Kommissionen, hvad angår større virksomheder, udtryk for tvivl om, hvorvidt de tyske planer er forenelige med fællesmarkedet. Det skyldes følgende betragtninger:

[1] EFT C 291 af 4.10.1996, s. 4.

— Ændringen bevirker, at beregningsgrundlaget i ordningen udvides. Det betyder, at det tilladte støttebeløb — ved anvendelse af samme støtteintensitet — forhøjes i forhold til det støttebeløb, der er tilladt i henhold til den ensartede beregningsmetode, som er fastlagt i den fælles metode til beregning af støtte i første resolution af 20. oktober 1971 vedtaget af repræsentanterne fra medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, vedrørende de almindelige støtteordninger med egnsudviklingsmæssig målsætning [2].

— Da beslutningen om at indlede proceduren blev truffet, var udgifter i forbindelse med erhvervelse af immaterielle aktiver uden for F&U-projekter kun støtteberettigede, når der var tale om små og mellemstore virksomheder (SMV), jf. Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder [3].

— I betragtning af de immaterielle investeringers mobilitet inden for fællesmarkedet, især mellem flere driftssteder, som hører til samme økonomiske enhed, forekommer det vanskeligt at gennemføre en effektiv kontrol med misbrug, da disse investeringer, selv om de foretages i støtteberettigede regioner, i realiteten vil kunne være til gavn for virksomheder uden for disse regioner.

Kommissionen skal endvidere fremhæve følgende aspekter:

— Flere delegationer har i forbindelse med udarbejdelsen af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte [4] og på multilaterale møder vedrørende dette emne fremhævet, at det er nødvendigt, at større virksomheders udgifter til immaterielle investeringer betragtes som støtteberettigede.

— Behovet for at fremme innovation fremhæves i grønbogen om innovation [5].

— I EF-rammebestemmelser for statstøtte til forskning og udvikling [6] bekræfter Kommissionen nødvendigheden af investeringer i immaterielle aktiver, især i støtteberettigede områder.

Med hensyn til spørgsmålet om at gøre de større virksomheders udgifter til immaterielle aktiver i de nye delstater (regioner, der er omfattet af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a)), støtteberettigede, skal der endvidere tages hensyn til følgende aspekter:

— I de regioner, der er omfattet af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), kan større virksomheder under visse betingelser og i henhold til Kommissionens meddelelse om metoden for anvendelse af artikel 92, stk. 3, litra a) og c), på regionalstøtte [7] ud over støtte til anlægsinvesteringer også få driftsstøtte, der kan have en mere fordrejende virkning end den støtte, der ydes til immaterielle investeringer inden for rammerne af maksimumsgrænsen for regionalstøtte.

— I de regioner, der er omfattet af artikel 92, stk. 3, litra a), findes der hyppigt ikke nogen lokale F&U-aktiviteter. Det er f.eks. tilfældet i de nye delstater. Hvorvidt strategien for udvikling af de nye delstater får succes, afhænger i høj grad af, om virksomhederne udvikler konkurrencedygtige produkter og processer. I betragtning af de likviditetsproblemer, som disse virksomheder står over for, vil det derfor være fuldt ud berettiget at tage hensyn til udgifterne til erhvervelse af immaterielle aktiver.

Samtidig med meddelelsen om procedurens indledning er Tyskland blevet opfordret til at fremsætte sine bemærkninger, i forbindelse med offentliggørelsen af denne meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [8] blev de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter opfordret til at fremsætte deres bemærkninger.

II

De tyske myndigheder har ved skrivelse af 20. september 1996 fremsat følgende bemærkninger til beslutningen:

Tyskland erindrer om, at grønbogen om innovation fremhæver behovet for at fremme innovation, herunder immaterielle investeringer, og at Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling ligeledes fremhæver behovet for at fremme immaterielle investeringer.

Med hensyn til Kommissionens frygt for støttemisbrug på grund af de immaterielle aktivers mobilitet er Tyskland af den opfattelse, at de materielle betingelser for tildeling af støtte til immaterielle investeringer effektivt vil kunne forebygge misbrug. Tyskland henviser i denne forbindelse til, at der kun kan ydes støtte til udgifter i forbindelse med erhvervelse af immaterielle aktiver, hvis investoren ikke har erhvervet de immaterielle aktiver hos en forbunden virksomhed eller hos en virksomhed, der på anden måde er økonomisk, retligt eller personligt knyttet til investoren. Denne betingelse er garanti for, at f.eks. et moderselskab, der er etableret uden for det støtteberettigede område, ikke indirekte, via overførsel til sig selv, kommer til at nyde gavn af støtten til erhvervelse af immaterielle aktiver. Ifølge de tyske myndigheder udelukker ordningen på denne måde muligheden for at overføre gevinsten som led i en ledelsesaftale eller en aftale om overskudsoverførsel. Der kan endvidere ikke ydes støtte

[2] EFT C 111 af 4.11.1971, s. 1. (Specialudgave, anden serie, IX, Rådets og medlemsstaternes repræsentanters resolutioner).
[3] EFT C 213 af 23.7.1996, s. 4.
[4] EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9.
[5] KOM(95) 688 endelig udg.
[6] EFT C 45 af 17.2.1996, s. 5.
[7] EFT C 212 af 12.8.1988, s. 2.
[8] EFT C 35 af 4.2.1997, s. 6.

til virksomheder, der er knyttet sammen på grund af personlige forbindelser. Tyskland konkluderer heraf, at støtte til større virksomheders erhvervelse af immaterielle aktiver kun kan komme på tale, hvis der ikke findes nogen formelle eller andre forbindelser mellem den ansøgende virksomhed, der er etableret i et støtteberettiget område, og andre virksomheder, der er etableret inden for eller uden for det pågældende støtteberettigede område.

Med hensyn til den fælles metode til beregning af støtten, der er fastsat i resolutionen af 20. oktober 1971 ([9]) gør Tyskland gældende, at det ensartede beregningsgrundlag skal afspejle den typiske sammensætning af investeringerne, der findes i de forskellige medlemsstater. Da denne ordning er 25 år gammel, er det nødvendigt at tilpasse den på grund af de immaterielle aktivers voksende betydning, og de immaterielle aktiver bør medtages i fuldt omfang i beregningsgrundlaget, også for større virksomheder.

Endelig fremlægger de tyske myndigheder ajourførte oplysninger til dokumentation af de immaterielle aktivers voksende betydning for så vidt angår støtte til investeringer. Ifølge disse oplysninger har investeringsprojekter med immaterielle aktiver en større effekt med hensyn til jobskabelse end de »klassiske investeringer«. Bortfaldet af forbuddet mod støtte til større virksomheder vil endvidere betyde, at det vil være muligt at fremme investeringer med et særligt højt innovationsindhold.

III

Der er ikke fremkommet bemærkninger fra de øvrige medlemsstater eller andre interesserede parter.

I forbindelse med udarbejdelsen af de nye retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte har en række medlemsstater derimod fremsat bemærkninger vedrørende spørgsmålet om støtte med hensyn til større virksomheders udgifter til immaterielle investeringer. På de multilaterale møder den 15. maj 1996 og 23. maj 1997 vedrørende udkastet til disse retningslinjer har en række delegationer i den tyske delegations tilstedeværelse taget stilling til spørgsmålet om støtte til immaterielle investeringer.

Et flertal af medlemsstaternes delegationer går ind for, at der (i det mindste til dels) kan ydes støtte til immaterielle investeringer. På det multilaterale møde den 23. maj 1997 gjorde en delegation derimod opmærksom på problemet i forbindelse med de immaterielle aktivers mobilitet og den deraf følgende fare for misbrug. En anden delegation var af den opfattelse, at en begrænsning af støtten til 25 % af de samlede investeringer i henhold til det fælles beregningsgrundlag var for restriktiv.

Endelig har Tyskland i sine skriftlige bemærkninger af 16. juni 1997 vedrørende udkastet til retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte ikke taget stilling til substansen i spørgsmålet om støtte til immaterielle investeringer, men henvist til den foreliggende procedure.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte i mellemtiden er blevet vedtaget ([10]). Ifølge disse kan de støtteberettigede udgifter omfatte visse former for immaterielle investeringer (teknologioverførsel i form af erhvervelse af patenter, produktionslicenser eller patenteret knowhow og i tilfælde af større virksomheder teknisk knowhow samt ikke-patenteret teknisk knowhow), hvis de ikke overstiger 25 % af standardberegningsgrundlaget. Endvidere må de immaterielle aktiver udelukkende udnyttes på det bedriftssted, hvortil regionalstøtten er ydet. Der skal være tale om afskrivningsberettigede aktiver, de skal være erhvervet fra tredjemand under markedsbetingelser, de skal være opført blandt virksomhedens aktiver og forblive ved det støttemodtagende bedriftssted i mindst fem år. I denne forbindelse har Kommissionen i overensstemmelse med punkt 6.1 i retningslinjerne og som passende foranstaltning i medfør i EF-traktatens artikel 93, stk. 1, foreslået alle medlemsstater, at alle de støtteordninger med regionalt sigte, der er gældende pr. 1. januar 2000, ændres således, at de fra den 1. januar 2000 er i overensstemmelse med disse retningslinjer.

IV

De investeringstilskud og garantier, der ydes som led i »Gemeinschaftsaufgabe« til erhvervelse af immaterielle aktiver, indebærer statsstøtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1. De ydes af statsmidler til fordel for bestemte virksomheder eller produktioner og kan påvirke handelen mellem medlemsstaterne og hermed konkurrencevilkårene.

I overensstemmelse med den fælles metode til beregning af støtte i resolutionen af 20. oktober 1971 anvender Kommissionen ved beregning af støtte med regionalt sigte en ensartet beregningsmetode bestående af en for hver enkelt medlemsstat afvejet nøgle, der omfatter investeringsudgifter til grunde, bygninger og anlæg. I henhold til punkt 5, litra d), i bilaget til ovennævnte resolution består denne nøgle for Tysklands vedkommende af 65 % til anlæg, 30 % til bygninger og 5 % til grunde. Hvis der

([9]) Jf. fodnote 2.

([10]) Jf. fodnote 4.

ydes støtte til yderligere udgifter (i det foreliggende tilfælde til immaterielle investeringer), skal der i henhold til den fælles metode fra 1971 foretages en berigtigelse af beregningsgrundlaget i den pågældende ordning i forhold til det ensartede beregningsgrundlag.

Beregningsgrundlaget for de støtteberettigede udgifter inden for rammerne af »Gemeinschaftsaufgabe« i den 24. rammeplan, der allerede er godkendt af Kommissionen, omfatter ud over anlæg og bygninger (men ikke grunde) allerede udgifter til erhvervelse af immaterielle aktiver på betingelse af, at de ikke overstiger 25 % af de samlede investeringsomkostninger. Støtte, der ydes i henhold til den 24. rammeplan, er således allerede baseret på et andet grundlag end det ensartede beregningsgrundlag. Der er ikke planer om at ændre beregningsgrundlaget for de støtteberettigede udgifter i henhold til »Gemeinschaftsaufgabe«. Det følger heraf, at støttebeløbet allerede i henhold til den 24. rammeplan kan være højere end støttebeløbet på grundlag af det ensartede beregningsgrundlag, da beregningsgrundlaget kan være forhøjet til mere end 25 %, og da denne forhøjelse kun til dels udlignes af, at grunde ikke er medtaget i beregningsgrundlaget.

Denne beslutning vedrører ikke spørgsmålet om, hvorvidt den 24. rammeplan er i overensstemmelse med fællesmarkedet. I betragtning af, at Kommissionen har vedtaget de nye retningslinjer for støtte med regionalt sigte og har foreslået passende foranstaltninger med henblik på deres gennemførelse, og da udgifterne til erhvervelse af visse immaterielle investeringer er støtteberettigede i henhold til retningslinjerne, hvis de ikke overstiger 25 % af det ensartede beregningsgrundlag for større virksomheder, er der ikke på nuværende tidspunkt grund til at foreslå passende foranstaltninger i henhold til artikel 93, stk. 1, for at tilpasse den 24. rammeplan til reglerne på statsstøtteområdet i fremtiden.

Formålet med den støtteforanstaltning, der indgår i den 25. rammeplan, og som er genstand for nærværende beslutning, er at fjerne den bestemmelse, hvorefter det ikke er tilladt at yde støtte til udgifter til erhvervelse af immaterielle virksomheders aktiver. Spørgsmålet er herefter, om det kan anses som værende foreneligt med fællesmarkedet, at man i fuldt omfang og under visse betingelser kan medtage erhvervelse af udgifter til immaterielle aktiver, der er bogført på aktivsiden, i beregningsgrundlaget for regionalstøtte til større virksomheder i de nationale støtteberettigede områder i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c).

Undtagelsesbestemmelserne i EF-traktatens artikel 92, stk. 2, kan ikke anvendes, da der hverken er tale om støtte af social karakter (litra a)) eller støtte, der har til formål at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer, eller af andre usædvanlige begivenheder (litra b)) eller om støtte til at opveje de økonomiske ulemper, der er forårsaget af Tysklands deling (litra c)).

Undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra b) og d), finder heller ikke anvendelse, da støtten ikke har til formål at fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi og heller ikke har til formål at fremme kulturen eller bevare kulturarven.

Sluttelig finder undtagelsesbestemmelsen i artikel 92, stk. 3, litra c), heller ikke anvendelse, for så vidt angår fremme af visse erhvervsgrene. Som allerede anført omfatter den foreliggende procedure kun spørgsmålet om, hvorvidt større virksomheders udgifter til erhvervelse af immaterielle aktiver er støtteberettigede, da man ifølge Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder allerede under visse betingelser i fuldt omfang kan medtage udgifterne til erhvervelse af immaterielle aktiver i beregningsgrundlaget for støtte til SMV. Endvidere omfatter nærværende procedure ikke støtte til erhvervelse af immaterielle aktiver i forbindelse med gennemførelse af et F&U-projekt. Bestemmelsen i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling om støtte til immaterielle investeringer finder derfor ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde.

Det skal derimod undersøges, om foranstaltningen kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet på grundlag af de regionale undtagelsesbestemmelser i artikel 92, stk. 3, litra a) og c). Da den 25. rammeplan blev anmeldt, inden de nye retningslinjer fra 1997 for statsstøtte med regionalt sigte trådte i kraft, skal foreneligheden med fællesmarkedet i henhold til punkt 6.1 i disse retningslinjer vurderes på grundlag af de gældende regler på tidspunktet for anmeldelsen.

Som anført af de tyske myndigheder fremhæves såvel i hvidbogen om vækst, konkurrencedygtighed og beskæftigelse([11]) (1994) som i grønbogen om innovation (1995) innovationens betydning for sikring af fællesskabsvirksomhedernes konkurrenceevne i en globaliseret økonomi. Som midler til styrkelse af fællesskabsøkonomiens innovationspotentiel fremhæves udover gennemførelsen af det indre marked, Den Økonomiske og Monetære Union samt en effektiv konkurrencepolitik, også forskning, uddannelse og udbredelse af forskningsresultater. Det konstateres i denne forbindelse, at der i medlemsstaterne investeres forholdsvis mindre i forskning og teknologisk udvikling end i andre industrilande som De Forenede Stater og Japan. Det nævnes eksempelvis, at udgifterne til anmeldelse af et patent i Fællesskabet er seks gange

([11]) KOM(93) 700 endelig udg.

højere end i De Forenede Stater. Tyskland henviser udtrykkeligt til den særlige betydning, som de nyskabende investeringer har for Fællesskabets økonomisk tilbagestående regioner, hvor navnlig SMV støder på vanskeligheder i forbindelse med finansiering af innoverende foranstaltninger.

Med hensyn til anvendelsen af offentlige midler til opnåelse af disse mål hedder det i hvidbogen, at »investeringer i uddannelse, forskning, innovationsfremmende foranstaltninger og mere generelt i værditilvækstens immaterielle komponenter skal mindst sidestilles med traditionelle investeringer. Det drejer sig om at favorisere fremkomsten af nye generationer af produkter, som på bedst mulig måde udnytter alle tilgængelige teknologier på verdensmarkedet og den dynamiske forbindelse mellem innovationen i processerne, i produkterne og i organiseringen. En absolut betingelse er en styrkelse af virksomhedernes indsats på forskningsområdet og en større grad af udvælgelse med hensyn til støtte fra det offentlige« ([12]).

Med hensyn til bestemmelserne om statsstøtte fremhæver grønbogen om innovation nødvendigheden af at revidere Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling.

Endelig fremgår det af en nylig publikation ([13]), at udgifterne til immaterielle investeringer — der i vid forstand omfatter udgifterne til forskning og udvikling, teknologierhvervelse, PR, uddannelse og software — er steget både på makroøkonomisk plan og på virksomhedernes mikroøkonomiske plan.

Det fremgår af det ovenfor anførte, at støtte til erhvervelse af udgifter til immaterielle aktiver, der er bogført på aktivsiden, kun er én af mulighederne for at støtte innoverende virksomhedsaktiviteter. Hertil kommer navnlig lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger med henblik på at skabe et innovationsfremmende miljø eller foranstaltninger til fremme af uddannelse, forskning og udvikling samt investeringer i immaterielle aktiver, der ikke kan bogføres som aktiver.

Det skal i denne forbindelse fremhæves, at Kommissionen på statsstøtteområdet allerede har truffet følgende foranstaltninger for at fremme virksomhedernes aktiviteter på innovationsområdet:

— Ifølge EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling fra 1996 kan der — også til større virksomheder og uden for de nationale støtteområder — i udvidet omfang ydes støtte til forsknings- og udviklingsprojekter op til det i WTO-støttereglerne fastsatte loft. Listen over støtteberettigede F&U-udgifter omfatter også »ekstern forskning, knowhow, patenter osv.«

— Ifølge Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder fra 1996 kan der for disse virksomheders vedkommende ydes støtte til immaterielle investeringer inden for og uden for nationale støtteberettigede områder samt til konsulentbistand, uddannelse og formidling af viden.

— Ifølge retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte fra 1997 kan de støtteberettigede udgifter under visse betingelser omfatte bestemte former for immaterielle investeringer, hvis de ikke overstiger 25 % af det ensartede beregningsgrundlag, når der er tale om større virksomheder.

— Det udkast til EF-rammebestemmelser for statsstøtte til uddannelsesforanstaltninger, som medlemsstaterne sidst fik forelagt på det multilaterale møde den 10. marts 1998, indeholder udvidede muligheder for tildeling af støtte til uddannelsesforanstaltninger, også til større virksomheder.

Det fremgår heraf, at Kommissionen allerede har truffet en række vigtige foranstaltninger på statsstøtteområdet for at nå sit eget mål om at fremme de større virksomheders innovationspotentiel. Som Tyskland har gjort gældende i sine bemærkninger, har Kommissionen med vedtagelsen af de nye retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte tilpasset beregningsgrundlaget for de støtteberettigede omkostninger i forbindelse med regionalstøtte for at tage hensyn til de immaterielle aktivers stigende betydning i forbindelse med virksomhedernes investeringer.

En ubegrænset støtte til udgifter til erhvervelse af immaterielle aktiver som led i regionalstøtten, som er mere vidtgående end ovennævnte ordninger, kan af nedenstående grunde ikke betragtes som forenelig med fællesmarkedet på grundlag af undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra a) og c).

For det første vil ubegrænset støtte til ovennævnte udgifter som led i regionalstøtte medføre, at det ensartede beregningsgrundlag for tildeling af investeringsstøtte udvides betydeligt. Det vil resultere i en betydelig forhøjelse af det tilladte støttebeløb på grundlag af samme støtteintensiteter. Dette indebærer en øget risiko for konkurrencefordrejninger på grund af statsstøtten.

For det andet vil denne udvidelse af beregningsgrundlaget gøre det vanskeligere at sammenligne støtte mellem med-

([12]) Punkt 2.3.b.

([13]) »Intangible Investments, Impact on Competition and Scale Effects, The Single Market Review, Subseries V: Volume 2«, Europa-Kommissionen 1998.

lemsstaterne og resultere i mindre gennemsigtighed på statsstøtteområdet, da begrebet immaterielle aktiver, der af støttemodtageren kan bogføres på aktivsiden, defineres forskelligt i de enkelte medlemsstater, og da der gælder forskellige bestemmelser for regnskabsaflæggelse [14].

Endvidere betyder udvidelsen af beregningsgrundlaget til også at omfatte større virksomheder, at den relative fordel, som EF-retten indrømmer SMV som følge af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, ophæves. Formålet med disse rammebestemmelser er at udligne de handicap, som bl.a. begrænser disse virksomheders adgang til den kapital, der er nødvendig for at erhverve ny teknologi. Det er ikke tilfældet for de større virksomheder, som normalt gennem egne forskningsprogrammer bedre kan udvikle deres egne immaterielle aktiver.

Hvad angår risikoen for støttemisbrug på grund af de immaterielle aktivers mobilitet skal Kommissionen bemærke følgende til de af Tyskland fremsatte argumenter. Den fra tysk side anførte retlige forudsætning, hvorefter investoren ikke må erhverve det immaterielle aktiv hos en forbunden virksomhed, er ikke tilstrækkelig til at udelukke, at den begunstigelse, der følger af støtten til gennemførelse af et investeringsprojekt i et støtteberettiget område, overføres til andre områder, især områder, der ikke er berettiget til regionalstøtte. På grund af den af Tyskland nævnte bestemmelse kan man ganske vist forhindre denne overførsel af den økonomiske fordel i tilfælde af, at det immaterielle aktiv erhverves hos en forbunden virksomhed, og de hertil knyttede rettigheder overføres til denne virksomhed.

Derimod udelukker den pågældende bestemmelse ikke, at den økonomiske fordel ved støtten overføres til et ikke-støtteberettiget område, hvis der er tale om erhvervelse af et immaterielt aktiv hos en tredjemand, der ikke er forbundet med støttemodtageren, og hvis de med det immaterielle aktiv forbundne rettigheder overføres til en (forbundet) virksomhed i et ikke-støtteberettiget område til en lavere pris, end hvad der ville have været tilfældet uden statsstøtten.

I denne forbindelse giver en maksimumsgrænse for støtte til immaterielle investeringer i forhold til de samlede omkostninger ved de materielle investeringer mulighed for at binde de immaterielle investeringer til de materielle investeringer. På den måde kan man bedre sikre, at den støttede værditilvækst bindes til den støtteberettigede region. Ved hjælp af maksimumsgrænsen kan man især udelukke, at en virksomhed etablerer et driftssted i et støtteberettiget område med det ene formål at erhverve immaterielle aktiver og herefter lade andre driftssteder uden for det støtteberettigede område nyde fordel af disse.

Betingelsen i »Gemeinschaftsaufgabe« for tildeling af støtte, i henhold til hvilken aktiverne (materielle og immaterielle) skal forblive mindst tre år efter investeringsprojektets gennemførelse i det støttemodtagende driftssted, medmindre de erstattes af aktiver af tilsvarende eller højere værdi, er ikke tilstrækkelig til at fjerne risikoen for misbrug. Denne bestemmelse — hvis den overhovedet kan kontrolleres — giver ganske vist sikkerhed for, at det pågældende aktiv udnyttes i det gennem regionalstøtten begunstigede driftssted i denne periode. Den udelukker imidlertid ikke, at de med det immaterielle aktiv forbundne rettigheder også udnyttes på andre driftssteder, herunder driftssteder uden for de støtteberettigede områder.

For i videst muligt omfang at mindske risikoen for misbrug af støtte med regionalt sigte, der ydes til større virksomheder, men samtidig tillade, at bestemte udgifter til erhvervelse af immaterielle aktiver kan medtages i beregningsgrundlaget for støtteberettigede omkostninger, forekommer det nødvendigt, at støtte til immaterielle investeringer knyttes sammen med gennemførelsen af investeringer i materielle aktiver, eksempelvis anlæg og bygninger, for at de regionale undtagelsesbestemmelser i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c), kan finde anvendelse.

Med hensyn til den kendsgerning, at disse udgifter allerede i fuldt omfang er støtteberettigede for SMV, skal det tages i betragtning, at disse virksomheder som følge af deres typiske handicap hyppigere end de større virksomheder må erhverve immaterielle aktiver i stedet for at udvikle ny teknologi ved hjælp af egne forsknings- og udviklingsaktiviteter. Ved vedtagelsen af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder er Kommissionen gået ud fra, at de fordele, som målsætningen for innovationsstøtte til SMV indebærer, opvejer ulemperne som følge af risikoen for misbrug. Det kan i hvert tilfælde fastslås, at risikoen for konkurrencefordrejning, som følge af et eventuelt støttemisbrug, forbliver begrænset i betragtning af SMV's størrelse.

Endelig skal det undersøges, om man kan betragte en udvidelse af beregningsgrundlaget for støtte i støtteberettigede områder i henhold til artikel 92, stk. 3, litra a), til fuldt ud at omfatte erhvervelse af udgifterne til immaterielle aktiver som forenelig med fællesmarkedet på grund af det manglende innovationspotentiel i virksomheder i særlig ugunstigt stillede regioner, f.eks. de nye tyske delstater.

Det skal imidlertid hertil bemærkes, at Kommissionen i disse områder giver mulighed for en særlig gunstig

[14] Jf. fodnote 13.

behandling med hensyn til støtte: den kan for så vidt angår beregningsgrundlaget for førstegangsinvesteringer godkende højere støtteintensiteter og ud over førstegangsinvesteringerne under visse betingelser også godkendte driftsstøtte. Endvidere kan der ydes statsstøtte med højere støtteintensitet til F&U-projekter. Det forekommer derfor ikke hensigtsmæssigt herudover at fastsætte et andet beregningsgrundlag for de støtteberettigede omkostninger end for støttetilfælde uden for støtteberettigede regioner i henhold til artikel 93, stk. 3, litra a). Der skal endvidere i denne forbindelse også tages hensyn til argumenterne vedrørende udvidelse af beregningsgrundlaget og den hermed forbundne risiko for konkurrencefordrejning, den manglende sammenlignelighed mellem de forskellige definitioner af de immaterielle aktiver, der kan bogføres på den støttemodtagende virksomheds balance, udligning af SMV's handicap i forhold til større virksomheder samt faren for misbrug af regional støtte til immaterielle investeringer.

Af ovenstående grunde finder Kommissionen, at ophævelsen af den bestemmelse i 25. rammeplan for Gemeinschaftsaufgabe, »Forbedring af de regionale økonomiske strukturer«, hvorefter der ikke kan ydes støtte til større virksomheder til erhvervelse af immaterielle aktiver, ikke er forenelig med fællesmarkedet —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den af Tyskland påtænkte ophævelse af den bestemmelse i 25. rammeplan for Gemeinschaftsaufgabe, »Forbedring af de regionale økonomiske strukturer« (25. Rahmenplan), hvorefter der ikke kan ydes støtte til erhvervelse af immaterielle aktiver til virksomheder, som ikke opfylder kriterierne for definitionen af SMV, er ikke forenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Tyskland er ikke berettiget til at iværksætte 25. rammeplan i den påtænkte version.

Artikel 3

Tyskland underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme denne beslutning.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 6. maj 1998.

På Kommissionens vegne
Karel VAN MIERT
Medlem af Kommissionen